

Wiesława Duży

Żaneta Bonczkowska, Mennica toruńska od drugiej połowy XIV wieku do 1454 roku. Lokalizacja - Personel - Funkcjonowanie, Toruń 2011, ss. 204

Rocznik Toruński 39, 300-301

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ciąg (dla XIX i XX w.) swoich ustaleń dotyczących architektury i sztuki ewangelickiej w Toruniu.

Na część trzecią, *W Niepodległej Polsce i pod okupacją hitlerowską (1920–1945)*, składają się tylko trzy artykuły. Dwa z nich dotyczą okresu międzywojennego. Redaktor tomu, Jarosław Kłaczek, scharakteryzował główne problemy gminy ewangelickiej w Toruniu, natomiast Urszula Molin przedstawiła dzieje polskiej parafii ewangelicko-augsburskiej w Toruniu. Trzeci tekst, autorstwa Sylwii Grochowiny, poświęcono działaniom okupanta względem kościołów i członków gmin ewangelickich w Toruniu w latach 1939–1945. Całość zamyka artykuł J. Kłaczka przybliżający powojenne dzieje parafii ewangelicko-augsburskiej w Toruniu, wypełniający całą czwartą część omawianego tomu. Mimo że tytuł artykułu zapowiada omówienie tematu dla lat 1945–1975, to znajdują się w nim również informacje dotyczące okresu późniejszego, sięgające aż do 1989 r.

Książkę uzupełniają liczne fotografie, historyczne i współczesne, przedstawiające nie tylko toruńskie kościoły ewangelickie, ale też kościoły znajdujące się w ramach superintendentury toruńskiej Ewangelickiego Kościoła Unijnego oraz portrety duchownych polskiej parafii ewangelicko-augsburskiej i indeks osób.

Żaneta Bonczkowska, *Mennica toruńska od drugiej połowy XIV wieku do 1454 roku. Lokalizacja – Personel – Funkcjonowanie*, Toruń 2011, ss. 204

Książkę opublikowaną w ramach serii wydawniczej Towarzystwa Miłośników Torunia podzielono na cztery główne części. W pierwszej przedstawiono ustalenia dotyczące lokalizacji i czasu funkcjonowania mennicy toruńskiej na tle innych mennic krzyżackich w Prusach. Drugą, znacznie obszerniejszą, poświęcono personelowi mennicy toruńskiej, uwzględniając w niej zarówno skład osobowy zwierzchnictwa mennicy, mechanizm mianowania i odwoływania zwierzchników, ich kompetencje (szczególnie miejsce zajmuje tu charakterystyka działalności Jana von Lichtenstein), jak i informacje poświęcone pisarzom i pachołkom zwierzchników, mincerzom, odlewnikom, obrzynaczom monet, kowalom, grawerom, wybijaczom monet, złotnikom oraz kucharzom, pachołkom piwnicznym, stajennym, kuchennym i innym. Osobne miejsce przeznaczono na omówienie polityki monetarnej zakonu krzyżackiego – w trzecim rozdziale pracy dokonano przeglądu monet krzyżackich wybijanych w mennicy toruńskiej (brakteatów, półskojców, kwartników, szelągów) i szcze-

gółowo omówiono reformy monetarne zakonu krzyżackiego przeprowadzone w latach 1380–1454. Ostatni rozdział książki zawiera krótką analizę działalności finansowej mennicy toruńskiej. Znajdziemy w nim informacje o wpływach z mennicy, kosztach jej funkcjonowania, zaciąganych pożyczkach i przeprowadzanych transakcjach handlowych. Całość uzupełnia wykaz pracowników mennicy od końca XIV w. do 1454 r. sporządzony na podstawie kwerendy archiwalnej.

Polskie Towarzystwo Historyczne w Toruniu (1946–2011), red. Jarosław Kłaczek, Toruń 2011, ss. 202

Nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek i pod redakcją naukową obecnego prezesa toruńskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego ukazało się niewielkie opracowanie na temat jego powojennej historii – na książkę składa się pięć obszernych artykułów poświęconych różnym jej aspektom. Dwa pierwsze, autorstwa kolejno Marka Wasielewskiego (*Toruński oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego w latach 1946–1979*) i Jarosława Kłaczka (*Polskie Towarzystwo Historyczne w Toruniu w latach 1980–2011*) przedstawiają ogólną charakterystykę działalności tej instytucji.

Aleksander Czarnecki przy współpracy Sary Bolli i Bożeny Łamek przybliżył doświadczenia znacznie krótszej, ale przynoszącej ciekawe efekty, pracy wąbrzeskiego koła toruńskiego oddziału PTH. Autorzy uzupełnili swój artykuł fotografiami dokumentującymi dorobek działalności wąbrzeskiego koła Towarzystwa.

Autorką dwóch pozostałych artykułów jest Agnieszka Zielińska. Pierwszy z nich zawiera zbiór tabel, wykresów i zestawień liczbowych dotyczących najważniejszych zagadnień z zakresu funkcjonowania oddziału. Znalazły się tam: wykaz prezesów oddziału, informacje o liczbie członków w kolejnych latach jego działalności, wykaz członków zarządu z zaznaczeniem pełnionych przez nich funkcji, wykaz członków Komisji Rewizyjnej, wykaz wszystkich posiedzeń i odczytów, które odbyły się w latach 1946–2010. W drugim artykule zamieszczono przygotowane na podstawie dostępnej literatury biogramy kolejnych prezesów toruńskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego. Krótkie noty biograficzne uzupełniono fotografiami wszystkich prezesów. Monografię zamyka indeks osobowy.